

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea
Luiza Gafton
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul, declarat de către Aliona Savcenco,
în cauza civilă la acțiunea Alionei Savcenco împotriva Anei Prozorovshi cu
privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din data de 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a respins apelul declarat, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești,
sediul Central din data de 13 iunie 2017,

constată:

La 28 octombrie 2016 Aliona Savcenco a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva Anei Prozorovschi, prin care a solicitat încasarea datoriei în
sumă de 2 900 euro și a cheltuielilor de judecată în cuantumul taxei de stat
achitate.

În motivarea acțiunii Aliona Savcenco a indicat că i-a împrumutat Anei
Prozorovshi suma de 3 300 euro pentru necesități personale. În scopul confirmării
împrumutului la 06 februarie 2016 a fost întocmită o recipisă, în care Ana
Prozorovshi a indicat că suma datoriei este de 3 300 euro. Totodată, Ana
Prozorovshi și-a luat angajamentul să - i achite datoria în rate și anume de 2 ori pe
lună, la data de 1 și data de 15 a fiecărei luni să întoarcă câte 50 euro, în decurs de
câteva luni, iar următoarele luni a câte 200 euro lunar.

Aliona Savcenco a afirmat că din suma împrumutului Ana Prozorovshi i-a
restituit suma de 400 euro, ultima achitare a avut loc la data de 10 iunie 2016, apoi
pârâta a încetat să restituie datoria.

La 22 septembrie 2016 în adresa pârâtei a expediat o somație privind
executarea obligațiilor, cu propunerea de a fi achitată suma împrumutului benevol,
în termen de 10 zile. Pârâta a recepționat somația la 26 septembrie 2016, însă
obligația de restituire a împrumutului nu și-a executat-o.

A invocat că până la data înaintării cererii în judecată, pârâta nu și-a onorat obligația de a restitui suma de bani împrumutată și nu a întreprins nici o acțiune în scopul stingerii obligației pecuniare față de împrumutător.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central din data de 13 iunie 2017, s-a respins cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată. În argumentarea soluției instanța de fond a făcut următoarele constatări: reclamanta în cerințele sale se bazează pe un înscris, care ar constitui dovada unui împrumut de 3300 euro. În opinia instanței de fond înscrisul respectiv nu poate fi apreciat ca dovada unui împrumut bănesc din partea reclamantei pârâtei, numele reclamantei nefiind indicat în înscrisul dat, iar alte probe care ar demonstra existența contractului de împrumut nu au fost prezentate. (f.d. 37, 42-45)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 25 ianuarie 2018 a respins apelul declarat de către Aliona Savcenco, a menținut hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Central din data de 13 iunie 2017, argumentându-și soluția pe calitatea actului prezentat de reclamantă. (f. d. 78, 79-85)

În dezacord cu deciziei instanței de apel, la data de 31 mai 2018 Aliona Savcenco a înaintat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 88-91)

În motivarea recursului Aliona Savcenco a indicat că instanțele de judecată la emiterea hotărârilor au interpretat eronat normele de drept material, nu au luat în considerație practica judiciară, precum și faptul că contractul de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat prin orice înscris, astfel în înscrisul prezentat instanței de judecată în original sunt indicate toate datele necesare. Mai mult ca atât instanțele de judecată nu au luat în considerare că intimata a început să achite datoria, adică să execute obligațiile conform celor indicate de ea în recipisă. Argumentul ei că recipisa este semnată de Ana Prozorovshi nu a fost combătut printr-o expertiză judiciară.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 25 ianuarie 2018, informații privind recepționarea de către recurentă a deciziei la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 31 mai 2018, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 18 iulie 2018 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în

recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces [...].

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii pentru argumentele ce vor fi redată în cele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține, că Aliona Savcenco deține un înscris, pe care l-a prezentat instanței și din care rezultă că Ana Prozorovschi confirmă obligația ei de a-i întoarce datoria de 3 300 euro în rate lunare inițial câte 50 euro de două ori pe lună și ulterior câte 200 euro. Recipisa mai confirmă că la 16 februarie 2016, 09 martie 2016, 17 martie 2016, 12 aprilie 2016, 04 mai 2016, 14 mai 2016 s-au achitat câte 50 euro, iar la 10 iunie 2016-100 euro.(f.d.32)

Aliona Savcenco indică că acest înscris demonstrează relațiile contractuale de împrumut bănesc între ea și Ana Prozorovschi, cât și obligația acestora de a-i întoarce datoria de 3 300 euro. În legătură cu neexecutarea obligației de întoarcere a datoriei, Aliona Savcenco a sesizat instanțele de judecată cu acțiuni de încasare forțată a datoriei.

Instanțele au respins acțiunea, invocând că înscrisul din lipsa informației cu privire la creditor nu poate fi considerat contract de împrumut și nici dovadă că Ana Prozorovschi datorează careva sume de bani Alionei Savcenco.

Colegiul observă că într-adevăr, înscrisul prezentat de Aliona Savcenco nu conține informația cu privire la creditor, dar conține obligația Anei Prozorovschi de a întoarce datoria în sumă de 3 300 euro. Documentul este deținut în original de Aliona Savcenco, ceea ce demonstrează calitatea ei de creditor.

Aici instanța de recurs reține prevederile art.210 alin.(2) Cod Civil « În cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cât și printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat»

Tot odată instanța de recurs va reține și prevederile art.700 Cod Civil cu privire la recunoașterea obligației.

(1) Pentru valabilitatea unui contract prin care se recunoaște existența unei obligații este necesară o declarație scrisă de recunoaștere.

(2) Dacă pentru constituirea obligației a cărei existență este recunoscută se prescrie forma autentică, declarația de recunoaștere trebuie făcută în această formă.

(3) Dacă obligația se recunoaște pe baza unei decontări sau compensări, nu mai este necesară respectarea formei.

La caz, se constată că înscrisul anexat la f.d. 32 constituie o declarație de recunoaștere a obligației de rambursare a datoriei de 3 300 euro, întocmită de

debitorul Ana Prozorovschi, care corespunde prevederilor art.210 alin.(2) și 700 Cod civil.

Reprezentantul Anei Prozorovschi, în baza mandatului avocațional nr.1037674 din 12 decembrie 2016 avocatul Ion Ciumac, în cadrul ședințelor de judecată în instanța de fond la 01 februarie 2017 cât și la 13 iunie 2017 a declarat că într-adevăr între părți anterior a fost încheiat un contract de împrumut și că suma de 3 300 euro constituie penalități ce rezultă din acest contract, Ana Prozorovschi a scris această recipisă fiind presată de Aliona Savcenco. (f.d.34-36). Mai mult, avocatul a solicitat și un termen pentru încheierea unei tranzacții de împăcare. În cadrul ședinței instanței de apel la 25 ianuarie 2018 avocatul din nou a confirmat că Ana Prozorovschi a semnat recipisa sub presiunea reclamantei, dar nu a avut timp să se adreseze la organele de drept, plecând peste hotarele (f.d.76)

Din materialele dosarului se observă că intimata Ana Prozorovschi nu a formulat vre-o cerere reconvențională privind recunoașterea nulității acestui act juridic cu obligațiuni pecuniare pentru intimată.

Analizând materialele cauzei în raport cu prevederile legii, Colegiul lărgit constată concluzia instanțelor ierarhic inferioare de respingere a acțiuni ca fiind greșită, ori probele cercetate de ambele instanțe denotă faptul că recipisa este întocmită de Ana Prozorovschi, că este adresată Alionei Savcenco și confirmă datoria acesteia în sumă de 3 300 euro, din care a rambursat 400 euro.

Constatările instanțelor, precum că Aliona Savcenco nu a probat cine este creditorul conform recipisei, cine este autorul recipisei, cine a semnat-o, sunt eronate, ori Aliona Savcenco în calitate de creditor a prezentat înscrisul, a declarat că este întocmit și semnat de Ana Prozorovschi. Prin urmare, Ana Prozorovschi urma să prezinte proba contrarie, care ar nega autoratul înscrisului și obligația asumată. Careva probe în acest sens nu au fost prezentate.

Potrivit art.8 alin. (1) și alin. (2) lit. a) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Drepturile și obligațiile civile apar din contracte și din alte acte juridice.

În conformitate cu prevederile art. 514 din Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art.867, alin.(1) Cod Civil prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Faptul deținerii originalului înscrisului de către Aliona Savcenco demonstrează calitatea ei de creditor în raport cu Ana Prozorovschi până la proba contrarie.

Din conținutul recipisei rezultă că Ana Prozorovschi datorează suma de 3 300 euro și s-a obligat (a promis) să întoarcă datoria în rate.

Instanța de recurs reține că în conținutul recipisei deținută de Aliona Savcenco este menționată metoda restituirii împrumutului de către Ana Prozorovschi și anume primele luni de acordare a împrumutului câte 50 euro la

data de 1 și data de 15 a fiecărei luni, iar următoarele luni câte 200 euro, grafic ce a fost respectat de Ana Prozorovschi până la data de 10 iunie 2016, restituind 400 euro din suma acordată cu împrumut. Următoarele luni Ana Prozorovschi nu și-a respectat obligațiunile asumate prin recipisă.

Conform art. 572 alin. (1) și (2) din Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Prin prisma celor menționate, acțiunea Alionei Savcenco este întemeiată. Astfel, de la Ana Prozorovschi urmează să se încaseze în beneficiul Alionei Savcenco suma de 2 900 euro, convertiți în valută națională la data executării hotărârii.

Referitor la pretenția privind cheltuielile de judecată suportate de Aliona Savcenco la depunerea cererii de chemare în judecată, apel și recurs, instanța de recurs menționează următoarele.

În conformitate cu art.94 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Colegiul reține că la depunerea cereri de chemare în judecată Aliona Savcenco a suportat cheltuieli pentru achitarea taxei de stat: 1911 lei la depunerea cererii de chemare în judecată (ordin de încasare a numerarului nr.BDUJ-4100 din 21 octombrie 2016,f.d.1); 1433 lei la depunerea cererii de apel (ordin de încasare nr. F60a-B100, din 14 noiembrie 2017, f.d.62); 956 lei la depunerea cererii de recurs (ordin de încasare a numerarului nr.CJ40-V000 din 31 mai 2018, f.d.87)

Ținând cont de prevederile art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă instanța de recurs consideră necesar de a încasa din contul intimatului cheltuielile suportate în legătură cu achitarea taxei de stat: 1 911 lei pentru prima instantă, 1 433 lei pentru instanța de apel, 956 lei pentru instanța de recurs, în total 4 300 lei

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Aliona Savcenco, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 25 ianuarie 2018 și hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 13 iunie 2017 și de a emite o nouă hotărâre de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Aliona Savcenco.

Se casează decizia din 25 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 iunie 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central în cauza civilă la acțiunea Alionei Savcenco împotriva Anei Prozorovschi cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Se adoptă o hotărâre nouă.

Se admite acțiunea Alionei Savcenco împotriva Anei Prozorovshi cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Ana Prozorovschi în beneficiul Alionei Savcenco datoria în suma de 2 900 (două mii nouă sute) euro, convertiți în valută națională la data executării hotărârii, cheltuielile de judecată în sumă de 4 300 (patru mii trei sute) lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Iuliana Oprea

Luiza Gafton

Victor Burduh

Maria Ghervas